

СТАНОВИЩЕ

за дисертацията на *Пламен Бобоков* със заглавие „КОРПОРАТИВНАТА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ (КСО) В МИСИЯТА, ВИЗИЯТА И ПРАКТИКИТЕ НА БИЗНЕС ОРГАНИЗАЦИИТЕ“, за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление

3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации – Връзки с обществеността)

от чл.-кор. Ангел Стефанов

Представената за защита от г-н Пламен Бобоков дисертация е в обем от 317 страници и съдържа Увод, 3 глави, структурирани по параграфи и под-параграфи, Заключение и Библиография.

Трудът впечатлява както като текстови обем, така и като идейно съдържание. По мое мнение теоретичното разгръщане на темата за корпоративната социална отговорност (КСО) би могло да стои принципно в средината на тематичното поле на бизнес етиката.

Авторът уточнява основната цел на своя труд така: да се докаже, че „концепцията за КСО предлага възможности за надграждане на корпорацията от икономически ефективна и обществено “поносима” организация в обществено “участваща” организация, т.е. такава, която е от полза за обществото и може да се чувства равноправна във взимането на решения за цялото общество“ (с. 9). Тази цел е постигната най-вече чрез добре обосновани разсъждения относно изявяване на ценностни оценки за икономическата дейност и социалното предназначение на бизнес корпорациите.

КСО е разгледана многостранно както като концептуален конструкт, така и като дейност на икономически транснационални корпорации, местни бизнес структури, както и на всяка една официално учредена обществена организация. Пламен Бобоков е успял ясно да разясни, че в последна сметка зад КСО като идея и като набор от практики стои

хармонизирането на връзката между всички стопански субекти и обществените интереси, или по неговите думи: „Не само в общ смисъл, но и в конкретни обществени проявления корпоративният свят и обществото имат общи – или поне в значима степен припокриващи се – интереси“ (с. 39).

Важно за предложения дисертационен труд е обстоятелството, че П. Бобоков излага свое виждане за КСО и формулира свое определение за него. Това той прави като разглежда философското осмисляне на бизнеса като социално-икономическа дейност. Авторското определение на КСО е стегнато и синтезирано, като отчита основните акценти в заварените от него определения. Би могла да бъде по-подробно изяснена природата на моралната устойчивост на субекта на КСО с оглед на доброволността на осъществяване на социалната отговорност, но това важи за всички подходи към теоретичното рамкиране на КСО и не е критична бележка специално към автора на дисертацията.

Представените на с. 133 цели на втора глава са постигнати в пълнота. Направен е обстоен преглед на подходите за трансформацията на КСО в обща визия на обществото и бизнеса, като са анализирани основните модели на реализация. Би могла да се направи връзка между параграф 1.7, съдържащ критики към концепцията за КСО с критичните аргументи във втора глава против КСО като механизъм за саморегулация в параграф 2.1.

В рамките на първа и втора глава се забелязват някои постановъчни повторения, които могат да бъдат избягнати.

Що се отнася до трета глава, то трябва непременно да се отбележи, че важен аспект в предложения дисертационен труд е обстоятелството, че П. Бобоков е един от двамата начинатели на бързо развиващата се и известна Prista Oil Group. Това му позволява да придобие реален опит относно прилагането на КСО в бизнес практиките както в България, така и в международен мащаб. По думите на автора: „Успешният бизнес модел на

Prista Oil е резултат не само от прилагането на рационални и далновидни решения, но е повлиян и от философията на своите създатели. Един от основополагащите принципи за “правенето на бизнеса” в компанията е, че той има смисъл, ако хората в обществото могат да видят, да участват и да се възползват от този смисъл. Компанията Prista Oil не може да бъде причислена към нито една от категориите “машина за пари”, “скъпа играчка” и т.н.“ (с. 265).

Подробно е разгледан начинът на практикуване на КСО в компанията, като се обръща специално внимание на опазването на околната среда, както и на нейното производство според принципите на кръговата икономика. Особено показателни в това отношение са параграф 3.4, описващ различните подходи и дейности на корпорацията за поддържане и развитие на КСО от нейна страна, както и параграф 3.5, представящ перспективите пред развитието на КСО от страна на тази успешна в разгръщането на икономическата си и обществена дейност корпорация.

Малкото направени бележки към текста на дисертационния труд не омаловажават неговото голямо теоретическо и практическо значение.

Авторефератът отразява вярно съдържанието на дисертацията.

Нямам съвместни публикации с кандидата.

След всички отбелязани достойнства на разгледаната дисертация ще гласувам убедено с „Да“ за присъждането на Пламен Бобоков на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации – Връзки с обществеността)

София, 24.11.2019 г.

Чл.-кор. Ангел Стефанов